

Ciscar ressuscita la Cabanes

Publica una enquesta impresentable sobre la situació lingüística escolar

Vicent MARTÍ

La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat valenciana acaba de publicar un *Libro Blanco de la Educación en la Comunidad Valenciana*, que, com el nom tal volta indica, aspira a ser una anàlisi de la situació de l'ensenyament bàsic i mitjà valencià, un inventari de necessitats i una declaració de (bones) intencions de futur. No sóc tan temerari de fer un juí de valor del dens, espès, contingut global de l'informe, però sí que m'arrisque a deixar escrit que, si la resta del text es fonamenta en una arpegada de dades metodològicament tan lamentable com les que decoren el capítol titulat «Presente y futuro de la enseñanza del valenciano», ens trobem davant d'un bunyol colossal. Siga com siga, resulta altament aventurada, i un pèl pedantesca, l'opinió formulada per l'anònim introductor del treball: «Pensamos que los datos que se aportan en estas páginas son, si no de absoluta fiabilidad —lo absoluto sólo existe en el hiperuranió de las ideas— sí los mejores y más fiables posibles (...). Però afirmamos con igual rotundidad que estamos en posesión de los datos mejores, que nuestra información es precisa.»

A pesar de l'estètica hiperuranià, l'enquesta que acompanya les optimistes consideracions i constatacions que conformen aquest apartat, sobre la llengua dels valencians en l'ensenyament, fa figa per més d'un cantó.

I això era d'una evidència palpable l'any 81 fins i tot per a alguns dels qui ara són alts càrrecs de la Conselleria d'Educació que, junt a col·lectius d'ensenyants democràtics, es van oposar fermament a l'enquesta d'on s'ha tret les xifres ara publicades. I hi havia raons concloents per a dissentir-hi. Elaborada per l'equip de la per sempre més inoblidable i valencianòfoba consellera Cabanes, i vehiculitzada a través de les delegacions provincials del Ministerio de Educación, la rudimentària investigació era un portent d'irrisorietat, però no per això menys capciosa.

Les tres qüestions proposades als ensenyants eren: 1) *Número de educandos que hablan exclusivamente valenciano*. 2) *Número de educandos que hablan exclusivamente castellano*. 3) *Número de educandos que hablan ambos*. I tot, a bell ull vertiginós: calia entregar la resposta l'endemà. La impugnació va ser massiva, i va adquirir diverses formes (no fer-ne cap cas, contestar a

burrum-barra, o segons la ideologia de cada mestre o director, discutir els presupòsits metodològics implícits, etcètera): tot plegat, un desgavell tan gran com una alqueria, de resultats absolutament negligibles.

Però no per al PSOE nostrat, que, ja en el poder, fa mans i màngues d'una aritmètica tergiversadora, i no sols la publica oficialment, sinó que la reestructura en un sentit, si cap, més confusionari. Primerament, els resultats de les províncies de Castelló i de València es presenten per Zones i els d'Alacant per municipis. Després, a Castelló apareix només una columna de «valencianoparlants», a València sols una columna de «bilingües» i a Alacant dues columnes: «valencianoparlants» i «castellano parlants». ¿Se'n pot traure alguna conclusió? Cap altra que el fet de constatar que és un cacau.

A més, els resultats d'alguns municipis són senzillament delirants. Així m'assabente, tot astorat, que mentre a Muro o Pedreguer el 100% dels xiquets i xiquetes són valencianoparlants, a Quatretonda el 28% són castellanoparlants. (Açò últim ha de ser influència directa de Don Rafael Pérez y Pérez, insigne novel·lista en un castellà aproximat, o jo no hi entenc res). ¿Què dir, també, del 80% de castellanoparlants de la babèlica Benidorm, de colp i volta esdevinguda casibé manxega? O del 47% de xicanos d'Altea, que fa del meu poble, qui ens ho havia de dir, un transsumpte lingüístic de Los Angeles. O del 48% d'Alcoi. I del 50% de Beniardà. I el 42% de Setla i Mira-rosa mentre Miraflor, que hi fita, en té només el 5%...

I a tot açò, encara no he

pogut capir quin misteriós disegni s'amaga darrere de la publicació d'uns guarismes més falsos que l'aram, barrejadament classificats i per tant inaplicables. I a més no tenen cap relació

amb les molt minses i guetitzants pràctiques d'introducció de l'idioma en el sistema escolar portades a cap fins ara per la Conselleria. A no ser, és clar, que algun il·luminat s'haja sentit fascinat per la fila que fan els números.

Perquè si algú ha pensat que amb aqueixes taules estadístiques podien enredar el personal docent més espavilat, és obvi que ha badat imprudentment. Al mateix temps que, amb elles, ni es pot programar res, ni tan sols, de tan grolleres, es pot pretendre legitimar el desigual i voraç procés de substitució idiomàtica que ha colpit i colpeix el nostre país.

I és que, les enquestes sociolingüístiques ben fetes poden servir per a alçar acta notarial del present, i fins i tot traure a la llum els mecanismes i les actituds que han possibilitat que una llengua, històricament única en un territori, haja esdevingut una parla postrada, discriminada, en perill d'extinció, com és la nostra. Ara, una volta pres el pols social d'un idioma, el poder polític pot dur en-

davant una tasca de redreçament que retorne, l'agredit, en sa casa, a tots els àmbits d'ús cívic, que el normalitze. Però si el poder és estrany i hostil, i no hi ha una exigència permanent de banda de la societat civil amenaçada, poden arribar a passar coses com que l'enquesta siga una pasterada com és el cas que ens ocupa, o si és vàlida, només serveisca per a justificar el lingüicidi. Per això, tot i que la recerca hagués estat un model de científisme, tampoc no pal·liaria les greus insuficiències d'una legislació idiomàtica que ni tan sols s'aplica plenament, i queda reduïda a poca cosa més que una faramalla retòrica, ornamental, d'ús espasmòdic i festiu. N'és una nova prova la publicació en espanyol del *Libro Blanco*, que duu la delicada referència *Edición en castellano*, i que no vol dir que n'hi ha una en valencià, sinó que cal ser respectuos amb el ritual *bilingüe* al qual és tan addicta la tecnocràcia fantasista que ens governa, i ens ajuda, sol·lícita, a canviar d'idioma.